

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 50	Utgitt 12 desember	1933
--------	--------------------	------

Skrivelse fra Socialdepartementet.

2 desbr.

I henhold til lov av 29 mai 1925 stadfester departementet herved den av Notodden bystyre i møter 3 mai, 12 oktober og 21 november 1933 fastsatte nye vedtekt angående lukningstid for barber- og frisørforretninger i Notodden.

Vedtekten lyder i sin stadfestede form således:

«§ 1. Barber- og frisørforretninger skal holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8 med undtagelse av torsdag og fredag, da forretningene kan holdes åpne til kl. 18,30.

På de siste 8 hverdager før julaften kan der holdes åpent til kl. 20.

Jul-, nyttårs- og pinseaften lukkes kl. 14.

1 og 17 mai, når disse faller på hverdager, lukkes kl. 12. Søn- og helligdager samt påskeaften holdes helt lukket.

§ 2. I lukningstiden må ikke kunder innlates. Det er dog tillatt efter stengetid å ekspedere kunder, som er kommet inn før stengetid.

§ 3. Overtrjedelse av denne vedtekts bestemmelser straffes efter loven — jfr. straffelovens § 339, 2.»

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 januar 1934, fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser ophører å gjelde.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

4 desbr.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 Notodden bystyres beslutning i møter 24 februar, 12 oktober og 21 november 1933 om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 januar 1934, fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser ophører å gjelde.

Den stadfestede nye vedtekt lyder således:

§ 1. Utsalgssteder for varer — herunder utsalgssteder i portrum og andre steder i fri luft — skal på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8.

4 desbr. På de siste 8 hverdager før julaften kan der holdes åpent til kl. 20.

Jul-, nyttårs- og pinseaften lukkes kl. 14.

1 og 17 mai, når disse faller på hverdager, lukkes kl. 12. Søn- og helligdager samt påskeaften holdes helt lukket.

§ 2. Fra de i § 1 nevnte bestemmelser gjelder følgende undtagelser:

a) Utsalgssteder hvor der kun selges baker- og konditorvarer, kjøtt, fisk, melk og fløte, tobakk og tobakksartikler, frukt og grønnsaker, kan på hverdager holdes åpne fra kl. 8 til kl. 20.

Disse utsalgssteder kan påske- og pinseaften samt 1 og 17 mai, jul- og nyttårsaften, når disse faller på hverdager, holdes åpne fra kl. 8 til kl. 15.

b) På søn- og helligdager kan utsalgssteder, hvor der kun selges melk og fløte, holdes åpne fra kl. 8 til kl. 10, og utsalgssteder, hvor der kun selges tobakk og tobakksartikler, frukt og sjokolade, kan holdes åpne fra kl. 17 til kl. 20.

c) Salg fra portrum og andre steder i fri luft av varme pølser kan på hverdager — også 1 og 17 mai — foregå fra kl. 8 til kl. 23. På søn- og helligdager — også 1 og 17 mai — når disse faller på sådanne dager — kan salg foregå fra kl. 17 til kl. 23.

§ 3. I lukningstiden må ikke kunder innlates. Det er dog tillatt etter stengetid å ekspedere kunder som er kommet inn før stengetid.

Telefonordre innløpet etter lukningstid må ikke ekspederes før påfølgende hverdag.

§ 4. Overtredelse av denne vedtekts bestemmelser straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

4 desbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer Bardu herredstyes beslutning i møter 18 april, 6 juli og 11 november 1933 om vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Bardu herred, Troms fylke.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 januar 1934. Den lyder således:

§ 1. Utsalgssteder for varer skal med nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 19 til kl. 8.

1. Første og 17 mai — når disse faller på hverdager — lukkes kl. 15.

2. Julaften, når denne faller på hverdag, samt påske- og 4 desbr. pinseaften lukkes kl. 17.

§ 2. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 3. Bensinstasjoner, samt utsalgssteder hvor der kun selges bakervarer, aviser, tidsskrifter, skrivepapir, prospekt-kort, frimerker, tobakker, spisesjokolade, konfekt og frukt, undtas fra lukningsvedtekten.

§ 4. Efter lukningstiden må kunder ikke innlates. Det er dog tillatt efter lukningstid å ekspedere kunder og ordres, som er kommet inn før lukningstiden.

§ 5. Overtredelse av vedtekten straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

6 desbr.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre det av Notodden bystyre i møte 21 november 1933 vedtatte tillegg til bygningsvedtektene for Notodden approbert av Arbeidsdepartementet 13 november 1929.

Tillegget er sålydende:

Vedtekt til bygningslovens § 66.

«Enhver bygning skal opføres i byggelinjen. I strøk for åpen, villamessig bebyggelse kan dog bygningsrådet tillate at bygningene trekkes lengere inn på tomten enn byggelinjen angir.»

Enn videre approberes bystyrets beslutning av 7 juni 1933 om at følgende bestemmelse i kongelig resolusjon av 16 juli 1920 angående tilleggsbestemmelse til bygningsloven for Notodden m. m. opheves:

«Utenfor murtvangsstrøket beliggende byggetomter som har en større gjennomsnittsheldning enn 1:4 må ha et areal av 2500 m² og på hver sådan tomt må ikke opføres mere enn ett våningshus. Dog skal reguleringskommisjonen under særlige omstendigheter kunne tillate fravikelse fra disse betingelser.»

Skrivelse fra Sosialdepartementet.

7 desbr.

I medhold av lov nr. 5 av 2 april 1917 § 5 stadfester departementet den av Nøtterøy herredstyre i møte 31 mai 1933 fastsatte vedtekt for herberger og bevert ernæringen i Nøtterøy herred, Vestfold fylke, som gjeldende inntil videre fra og med 20 desember 1933, dog med enkelte redaksjonelle forandringer, hvorefter vedtekten lyder således:

§ 1. Enhver, der gjør sig en næring av å drive herberge (hotell, pensjonat, losjhus og lignende) eller bevertning med mat eller drikke, skal sørge for, at der i de dertil benyttede

7 desbr. lokaler intet forefaller, som strider mot orden og sømmelighet.

Berusede personer må ikke tilstedes adgang til bevertninger eller herberger.

§ 2. Ingen må i herberger eller bevertninger finnes i åpenbart beruset tilstand eller gjøre sig skyldig i voldsom eller støiende optreden, hvorved andre gjester, verten eller dennes familie eller tjenere fortreddiges eller andre av husets beboere eller omboende forstyrres, og heller ikke på annen måte vise uanstendig eller forargerlig opførsel.

§ 3. Bevertningsstederne skal holdes lukket fra kl. 23 til kl. 7. I tiden fra og med 1 juni til og med 30 september holdes lukket fra kl. 24 til kl. 7. I denne tid må ingen bevertning med mat eller drikke finne sted, og ingen gjester innlates eller opholde sig på sådanne steder.

Disse bestemmelser gjelder ikke bevertning av reisende og faste gjester i herberger.

Det er overlatt politiet så vel ved enkelte leiligheter å gi særlig tillatelse til å lukke senere og åpne tidligere som å meddele almindelig lignende tillatelse til bevertningssteder, hvor bevertningen med spise skjønnes å være hovedsaken, og hvor tillatelsen ikke antas å ville bli misbrukt.

Omvendt kan politiet i alle tilfelle, hvor det finner at vedkommende verter ikke overholder den tilbørlige orden, eller hvor naboene forstyrres ved støi i lokalet, pålegge tidligere lukning.

Politiets tillatelse kan når som helst og uten varsel tilbakekalles.

Ved forskriftene i denne paragraf gjøres ingen forandring i de om tiden for salg og skjenkning av øl, vin, fruktvin og mjød ifølge lovgivningen gjeldende bestemmelser.

§ 4. Anvendelse av kvinnelig betjening i bevertninger er tillatt. Dog kan politiet, forsåvidt det måtte finne grunn der-til, helt eller delvis forby anvendelse av kvinner under en viss alder.

§ 5. På bevertningssteder med tilliggelser, hvor der bevertes med mat eller drikke, er det forbudt å fortære avhentede eller medbragte rusdrikke som bevertningens innehaver overhodet eller på det tidspunkt ikke har rett til å skjenke, jfr. lov av 5 april 1927 § 59.

§ 6. Politiets funksjonærer kan når som helst i den tiden herberger og bevertningssteder er åpne inispisere disse og alle rum, som står i forbindelse med dem.

§ 7. Et avtrykk av disse vedtekter skal opslåes på et lett iøinefallende sted i ethvert herberge og enhver bevertning.

§ 8. Overtredelse av disse vedtekter er belagt med straff, jfr. straffelovens § 339, nr. 2.

Kongelig resolusjon.

8 desbr.

I telegrafverket anerkjennes Telegrafverkets ingeniørforening etter lov av 6 juli 1933 nr. 12 § 2.

Kongelig resolusjon.

8 desbr.

I skattevesenet anerkjennes Tobakkbeskatningens funksjonærforening etter lov av 6 juli 1933 nr. 12 § 2.

Kongelig resolusjon.

8 desbr.

Statens bud- og vaktmesterforening anerkjennes etter lov av 6 juli 1933 nr. 12 § 2.

Kongeleg resolusjon.

8 desbr.

- I. Med tilføre av §§ 11 og 4 i lov frå 16 mai 1860 um helseråd m. m., jfr. lov nr. 15 frå 6 juni 1930, og med tilføre av § 3 i tuberkuloselovi frå 8 mai 1900 vert hermed stadfesting gjevi på vedtak av heradstyret for Ål herad, Buskerud fylke, i møte 16 mars 1933 um ålmenne helsefyresegner for heradet og fyresegn um meldeplikt når tuberkuløse sjuke skifter bustad, med eit einskilt brigde.
- II. Dei ålmenne helsefyresegner som no gjeld for heradet, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 9 september 1910, og tuberkulosefyresegn, stadfest ved kongeleg resolusjon frå 4 juni 1904, vert sette ut or kraft frå den tid dei nye fyresegnene tek til å gjelda.

Dei nye fyresegnene lyder som dei er stadfeste, so:

§ 1. Heradet skal til kvar tid vera bytt i helsekrinsar, 8 desbr. med kvar sin tilsynsmann, vald millom medlemene i helserådet. Tilsynsmennene skal kvar i sin krins sjå til at helsefyresegnene vert gjennomførde og haldne. Tilsynsmennene vert valde i fyrste helserådsmøte etter eit nyvalt heradstyre hev vore samla, og stend til næste val.

§ 2. Skal ein byggja eller byggja på hus, der det skal bu folk året rundt, eller uthus til ein slik bustad, skal ein melda det til næraste medlem av helserådet. Han skal då passa på at:

- a. Tuft til nybygg skal veljast på ein stad der det er lett tilgjenge til godt og rikeleg drikkevatt og bra kloakavlaup.
- b. Millom stovehus og matbu på eine sida, privet, stall, fjøs, grisehus og fjørfehus på hi, skal det ikkje vera mindre enn 10 meter.
- c. Husi skal setjast slik at det kjem so mykje sol som plassen tillet til dei romi, der folk bur. Ein må ikkje

8 desbr. setja noko hus slik at det stengjer for solljos til andre stovehus.

- d. Matjordi skal takast vekk frå tufti. Tufti må vera turr, ho må greffast so ein slepp overvatn, og grunnvatn so djupt ned som det trengst for å få turr kjellar. På tun og gardsrom skal holor fyllast ut, so det ikkje vert ståande vass- og søylepyttar.
- e. Stovehus der folk skal bu året rundt, skal byggjast på undermur av gråstein eller betong, som rekk minst 30 cm over jordi. Muren skal vera tett, der det ikkje er kjellar, skal han ha minst to lufthol, som bae må vera på 150 cm minst. Lufthola må vera dekt av ei smågitra rist, oppå grunnmuren skal det leggjast isolasjonslag. Der det ikkje er kjellar, må golvet i 1. høgda ligga minst 60 cm over grunnen.
- f. Golvet i nedste høgda skal vera dubbelt og ha turr fyll millom.
- g. Rom til å bu i, som ikkje har skråtak, skal vera minst 2,5 meter høge frå golv til loft. I einmannshus og småhus kan høgdi likevel setjast ned til 2,35 meter, og i rom som vert innreide frå nytt av i eldre bygning, kann helserådet tillata, at høgdi vert nedsett til 2,20 meter. Der loftsbjolkane ligg fritt, reknar ein høgdi til underkanten på deim. I rom med skråtak må ein so stor part av romet som svarar til halve golvflata, vera minst 2,5 meter høg, i einmannshus og småhus 2,35 meter og høgdi under skråtaket må ingen stad vera mindre enn 1,5 meter. Vert eit slikt rom innreidd frå nyo i eldre bygning, kann helserådet tillata at største høgdi vert nedsett til 2,20 meter, og lågaste høgdi til 1,25 meter. Lågare kann det ikkje vera.
- h. I alle rom der folk bur, skal det vera råd å opna minst 1 vindauga. Glasflata skal svara til minst $\frac{1}{10}$ av golvflata i romet. Der ljostilhøve er serleg gode, kan ein, når helserådet tillet det, ha mindre glasflate, sameleis kan rådet krevja større opning, der det er svert lite ljøs. Kann ein ikkje opna noko vindauga i eldre rom, der det bur folk, skal ein setja inn eit sovore innan eit år etter at desse fyresegnene er godkjende.

Helserådet skal nekta at høves-arbeidarar eller anleggsarbeidarar millombels skal bu i herbyrge som ikkje stettar dei sanitære krav helserådet set. Det skal ikkje bu fleire mann i kvart rom enn at det vert 10 m³ på kvar.

Kvar arbeidar skal ha eigi seng og vanleg utstyr. Vaskestell skal det vera nokk av og eige rom til klædeturk. Roma i desse herbyrga skal gjerast reine kvar dag.

§ 3. Kjellarar skal vera turre, reine og luftige. Vert 8 desbr. det jamt ståande vatn i ein kjellar, skal helserådet ha rett til å krevja grunnen utgrefta, so kjellaren kan haldast turr. Kjellarar skal ha vindauga eller annan opning, det kan luftast gjennom.

For kjellarrom som ein bur eller handlar i, eller brukar til verkstad, skal desse fyresegnene gjelda:

Høgdi frå golv til loft skal vera minst 2,5 meter. Jordi på utsida av huset må ingen stad stå høgare enn 1,25 meter over kjellargolv. Millom veggene og jordi skal det gå ei 60 cm breid luft- og ljøsgrav, som skal nå minst 20 cm djupare ned enn kjellargolv og vera godt utgrefta.

Grunnen under eit slikt kjellarrom skal vera utgrefta og fyllt med eit pukksteinalag minst 20 cm høgt. Golvet skal vera dubbelt og ha turr fyll. Det næste laget skal vera vasssett, — laga av asfaltcement eller sovore. Det øvste laget skal vera godt samanpløgt tregolv, minst 6½ cm tjukt. Romet skal ha omn og friskluftventilasjon etter nærare tilvising frå helserådet. Ein skal kunna opna minst 1 vindauga. Vindaugsflata skal vera minst 1/10 av golvflata.

§ 4. Brukar ein kokeomn i rom der det bur folk, skal ein skaffa høvelege greidor til å leida burt eimen.

§ 5. Helserådet kann påleggja folk å flytja ut frå bustad eller rom som hev synt seg plent skadelege for helsa, anten avdi der er våtsamt eller ureinsleg, der bur for mange folk, eller der er for lite ljøs eller luft.

Skulehus eller anna møtehus må ikkje takast i bruk fyrr helserådet hev godkjent det.

Undanteke hund og katt, må ein ikkje hysa husdyr inne i rom som folk bur i, eller som ein gøymer matvaror i. Frå dyrehusi må det ikkje kunna siga til noko sovore rom, eller til brunn, bekk eller annan stad, der ein tek drikkevatt til folk eller fe, eller vatn til verksemnder som umset eller lagar nærings- eller nyttingsemne.

I tettbygde strok kann helserådet fastsetja reglar for, eller heilt nekta husdyrhald, er so det fylgjer sanitære ulemper med det.

Helserådet avgjer kva strok som til kvar tid kann kallast tettbygde, og kva ser-fyresegner det til kvar tid skal gjelda her.

§ 6.

- a. Til kvart stovehus skal det innreidast eit privet, som må liggja minst 10 meter frå eige eller andre sitt stovehus eller matbu, og like langt frå ålmenn eller sams privat veg. Frå privetet må det ikkje kunna sige vøte til desse stadene, heller ikkje til kjelde, brunn, bekk, eller

8 desbr.

andre stader der ein tek drikkevatt til folk eller fe, eller vatn til anna bruk, i huset eller i verksemdar, som umset eller lagar nærings- eller nyttingsemdar.

- b. På stader der det jamt samlast mykje folk, t. d. faste utstillingsplassar, kommunehus, kyrkjer, bedehus, hotell, skular, verkstader, ungdomshus eller andre møtehus, skal det vera privet og urinstader, serskilt for kvart kyn, so store og innreidde slik som helserådet fastset for kvar stad.

- c. Privetbingar skal vera innklædde, ein skal fylla strøy i deim so ofte og so rikeleg at ekskrementene er gøynde. Bingane skal tømast minst 2 gongor um året, og elles når helserådet av sanitære grunnar krev det.

Helserådet kann tillata at ein innreider privet i serskilt bygning eller i annan uthusbygning som ligg nærare enn 10 meter frå stovehus, matbu og veg, eller inne i stovehus dersom ein lagar frostfritt vassklosett, eller klosett med kummar, som kann flyttast. Ein skal då passa på at:

Det må ikkje koma vond lukt frå privetet til kjøken eller til rom, som folk bur i, eller gøymer matvaror i. Privetet skal ha tette veggjer og dør som kann haldast godt att. Det skal ha luftpipe og vindauga som kan opnast til fri luft. Sætet skal ha hengslelok. Brukar ein kummar, som kan flyttast, skal dei stå i kasse på tett underlag. Ein skal titt fylla i deim so rikeleg med strøy, at ekskrementa er gøynde. Kummane skal tømast fyrr dei vert $\frac{3}{4}$ fulle, eller oftare, dersom helserådet av sanitære grunnar krev det. Dei skal gjerast godt reine kvar gong dei vert tømde. Priveti skal støtt haldast godt reine.

Legg ein pissoir inne i stovehus skal dei innreidast på tilsvarande måte som klosettrom i stovehus. Legg ein det andre stader, skal ein fylgja nærare fyresegner frå helserådet um det. Pissoir skal ha utlaup til kloakk eller annan stad helserådet hev godkjent. Dei skal haldast godt reine.

Det som gjeld um lukt og sig frå privet, skal og gjelda for pissoir.

§ 7. Sjøppel, bøs eller anna avfall frå stovehus eller verksemdar, skal anten brennast, samlast i tette kassar med lok, leggjast i kompost eller forast vekk til stader helserådet hev tilvist. Brukar ein kassar skal ein tømme og reinske deim fyrr dei vert heilt fulle, og so ofte at ein slepp vond lukt, dessutan og når helserådet av sanitære grunnar tykkjer det trengst.

Ein må ikkje leggja kompost eller anna opplag av avfall eller hevd, nærare ålmen veg, stovehus eller matbud enn 10 meter. Dei skal støtt haldast godt dekte av jord, og dei

skal leggjast slik, at det ikke sig frå deim til brunn, bekk ⁸ desbr. eller annan stad, der ein tek drikkevatt til folk eller fe, eller vatn til anna bruk i huset, eller i verksemdar som umset eller lagar nærings- eller njetingsemne.

Søylevatn, skolvatn og anna ureinske må ikkje slåast ut tett utanfor husdøri, eller nær stovehus eller matbud, men i godt gøynde søkkebrunnar eller søkke-grefter. Dei må ikkje liggja nærare stovehus, matbud eller ålmen veg enn 10 meter og det må ikkje siga frå deim til desse husi eller til vassstak, der ein tek drikkevatt til folk eller fe o. s. b., heller ikkje til eigedomen åt grannen, utan løyve frå han. Søkkebrunnar og søkke-grefter skal gjerast reine og spylast så ofte det trengst. Kloakkvatn skal leidast til stor søkkebrunn, søkkegreft, til steinurd eller laglegt bakkehall. Ein må ta dei umsyn som fyrr er nemnde.

Vask som ein sler skolvatn i, skal ha fast rist og vasslås.

Sjølvdauðe dyr skal anten brennast eller gravast ned, minst 1 meter ned i jordi, på ein avleides stad.

Frå uthus eller verksemdar må det ikkje siga gjødsel (vatn) eller andre emne som luktar vondt eller rotnar, til vatn som er brukt slik det fyrr er sagt, heller ikkje til ålmen eller sams privat veg eller til eigedomen åt grannen utan løyve frå han.

§ 8. Når ein køyrer hevd eller avfall etter ålmen veg, skal ein passa på so ein spiller minst mogeleg. I tettbygde strom skal ein anten snøggast råd er, horva gjødsel ned, eller kasta mold over ho, det same gjeld og for marker som hallar ned mot brunn, bekk eller annan stad, der ein tek drikkevatt til folk og fe, eller vatn til anna bruk i huset, eller i verksemdar som umset eller lagar nærings- eller njetingsemne.

Hevd frå privet må ikkje spreidast eller leggjast nærare enn 10 meter frå brunn, bekk eller anna vassstak, der ein tek vatn til slikt bruk som nemnt, og onnor naturleg hevd ikkje nærare enn 5 meter og hevdi må straks nedmoldast.

§ 9. Ein må ikkje på nokon måte ureinske vatn i bekk, brunn eller annan stad, der ein tek drikkevatt til folk eller fe, eller vatn til anna bruk i huset eller til verksemdar, som umset eller lagar nærings- eller njetingsemne. Slike vassstak må ikkje liggja nærare enn 10 meter frå privet, urinstad eller gjødseldunge og ikkje ha tilsig derifrå.

Reinvasbrunnar skal på høveleg måte vernast mot overvatn. Dei skal tømast og gjerast reine minst 1 gong um året, eller oftare, dersom helserådet av sanitære grunnar krev det. Reinvatn-brunnar som ikkje er større enn 3 meter

8 desbr. på kvar kant, skal vera steinsette eller ha annan sideklædning, dei skal ha overbygg og hengslelok.

Cisternor til regnvatn som skal brukast slik fyrr er sagt, skal vernast mot tilsig frå jordi ikring. Dei skal ha overbygg og hengslelok.

Helserådet kann til kvar tid nekta folk å bruka drikkevatt som det finn er uhygienisk til bruk.

§ 10. Vil ein gå i gang med verksemdar som helserådet meiner kann valda sanitære ulempor, skal planen for anlegget leggjast fram for å godkjennast av helserådet, fyrr drifti kann taka til.

Alle slike verksemdar, og dei som alt er i gong, skal helserådet ha tilsyn med. Syner det seg at ei verksemd vert drivi med større fære for folkehelsa enn naudsynt er for slik verksemd, skal den det gjeld retta seg etter dei pålegg helserådet gjev til vern mot helsefæren.

Helserådet skal godkjenna innreiding av slaktehus, pylsemakeri, bakeri, meieri og stader der ein tilverkar, gøymer og handsamar matvaror. Er det klent reinhald eller anna sanitært vanstell der, kann helserådet i kvart høve krevja at dette vert retta på.

§ 11. Til bruk for menneske, må ein ikkje boda fram, selja eller på onnor vis lata folk få skjemde eller helse-skadelege nærings- eller njotingsemne. Det same gjeld og bruksting, som kan vera skadeleg for helsa, avdi dei inneheld giftige seremne.

Det er forbode å selja nærings- eller njotingsemne, som er blanda med emne helserådet meiner er skadeleg for helsa, eller som skal løyna at vara er skjemd.

Til dess det er retta på vanstellet, kann helserådet nekta sal eller onnor avhending av nærings- eller njotingsemne som kjem frå, eller vert frambode på stader der ein ikkje er reinsleg nok når ein tilverkar, handsamar, lagar eller sender varone.

Til gransking i høve som kjem inn under denne paragrafen, hev helserådet rett til å krevja dei prøvor som trengst, men eigaren kann krevja betaling for prøvone etter vanleg pris, er so det syner seg at varone er gode. Helserådet kann likevel forbjoda å selja eller på annan måte lata folk få nærings- eller njotingsemne som kjem frå stader, der menneskje eller dyr anten hev fårleg smitsom sjukdom, som kann spreidast med varone, eller hev slike sjukdoms-basillar.

Der det trengst, kann ordføraren i helserådet gripa inn for rådet, men han må snøggast råd er leggjja saki fram for rådet. Helserådet kann gjera vedtak um at varor, som ein

finn er skadelege, skal øydeleggjast eller på onnor vis gje- 8 desbr.
rast uskadelege, og seljaren må bera tapet sjølv.

§ 12. Fjøs skal vera ljose. Dei skal haldast reine og godt lufta. Storvask minst 1 gong um året. Golv, tak og vegger og alt anna innbu skal då vaskast med grønsåpe og varmt vatn, etterpå luftar ein ut med gjennomtrekk i fleire dagar.

Kalv- og sauebingar skal tømast og kalkast ofte. Foringskrubbor skal vaskast og spylast kvar dag.

Kjyrne skal vera reine.

Mjølkekjerald og mjølk må ein vera sers reinsleg med.

I alle fjøs skal det vera vaskevass-stol med vaskefat, såpe og rein handduk.

Den som mjølkar, skal ha reint kvitt arm-forklæde og såpevaska hendene fyrr han mjølkar. Er juret eller bakparten av kui tilskitna, må ein fyre mjølkingi vaska skiten vel av, og etterpå turka godt med turr, rein klut. Mjølkekjerald og fjøsklæde må ein ha liggjande i rom utanfor fjøset. Medan mjølkingi stend på, må ein ikkje bera stråfor, moka gjødsel eller gjera anna arbeid, som det luktar eller støvar av i fjøset. Ein må snøggast råd er, bera mjølki ut or fjøset og sila ho i reine spann.

Ein må ikkje ha mjølki ståande i rom som folk bur i. Er dette uråd å undgå, må ein dekkja yver mjølkekjerald. Ein må slett ikkje ha mjølk ståande i soverom eller i rom der det er sjuke folk.

Er det sjukdom i buskapen, skal ein ikkje lenger selja mjølk frå den sjuke kui. Er det mistanke um smittsam sjukdom millom gardsfolket, skal ein slutta heilt å selja mjølk der. Ein skal segja frå til næraste helserådsmedlem som skal granska saki nærare og melda frå til ordføraren i helserådet.

§ 13. Fyresegner for butikkar.

Butikkar skal vera reine og godt utlufta. Utanfor inngangsdøri skal det vera fotskrapar. Golv og diskar skal reinskast kvar dag. Det er forbode å sopa med turr kost, samleis å sputta på golvet. Helserådet kann gjeva påbod um, at det skal finnast so mange sputtekoppar som det trengst, helserådet må ha godkjent storleiken og formi på dei. Sputtekoppene skal gjerast reine kvar dag og innhaldet brennast. Botnen skal vera dekt med våt sagmugg, torv eller sovore. Det skal finnast oppslag um forbod mot å sputta på golvet, dei skal hanga slik til, at dei er lette å sjå. Til soverom eller kjøken må ein ikkje bruka butikkar der ein sel mjølk, fløyte eller andre matvaror, eller rom der ein arbeider med eller tilreider mjølk eller matvaror

8 desbr. som skal seljast. I slike butikkar skal det finnast reint vaskevatt, såpe og reine handdukar, og dei som handsamar varone, skal vaska hendene sine ofte. Dei må fara reinsleg åt når dei pakkar inn, og må til dømes ikkje blåsa posane upp eller veta fingrane i munnen.

Mjolk, fløyte og andre matvaror skal vernast mot støv og annan ureinskap både i butikkar, i tilverking- og i lagerrom. Er det råd, skal ein ha varone liggjande i reine, tildekte kjerald, skuffor, skåp med dører, hyllor med fyreheng eller sovore. Vekt og målereidskap som ein brukar, når ein handlar med mjolk og andre matvaror, skal vera reine når ein brukar deim. I mjølkeutsal må ein ikkje handla med andre varor som kann gjera mjølki urein, eller gie ho usmak. Seljaren har ikkje lov til å pakka matvaror inn i avisapir eller ureint papir. Matvaror som vert sende, skal vernast mot regn, støv og all annan ureinskap.

Det er forbode å røykja tobakk i butikkar, der ein sel matvaror. Kjøparane må ikkje taka i andre matvaror enn deim som dei kjøper. Uppslag um det og um at tobakksrøyking er forbode skal finnast i butikken. Dei skal hanga slik at dei er lett å sjå.

I alle butikkar skal det vera uppslege serprent av desse fyresegnene.

§ 14. Folkeboksamlingar.

Den som låner ut bøker frå folkeboksamlingar, skal passe på dette:

Lån ikkje bøker til folk med akutt smittsam sjukdom, eller til folk frå heimar, der det er slik sjukdom. Får nokon som har bøker tillåns frå folkeboksamlingar smittsam sjukdom, eller det bryt ut smittsam sjukdom i den huslyden han høyrer til, skal bøkene desinfiserast fyrr andre får låne deim.

Ein gong um året skal han som styrer med boksamlingi saman med næraste medlem av helserådet sjå over alle bøkene i folkeboksamlingi. Serlig skitne og utslitne bøker skal då kastast.

§ 15. Tenarar.

Tenarar skal ha tette og varme soverom, med høve til godt luftskifte. Menn og kvinner må ha kvar sine rom.

§ 16. Bakeri.

1. Bakeri, eller rom står i ope samband med det, må ikkje brukast til soverom. Golv, veggjer og tak skal vera i slikt stand at dei er lette å vaska. Kvar dag etter arbeidstid skal golvi vaskast godt. Vindaugo og dørar skal vaskast kvar vike, veggjer og tak minst kvart fjordungår.

Bakverk må dekkjast godt til eller flyttjast undan, medan 8 desbr. ein gjer reint.

2. I bakeriet eller dei romi som stend i ope samband med det, må det ikkje finnast ting som ikkje trengst i bakerverksemd i og som kann samla støv eller laga vond lukt i arbeidsromi eller hindra reingjeringi. Heller ikkje må ein gøyma matrestar, gaflar, knivar, sleiver, matspann og sovore i arbeidsromi, heller ikkje gangklæde. Kol og anna brennefang må ikkje liggja laust ut over golvi, og oske og anna avfall må kvar dag takast burt fra bakeriet.

3. Trog, bord, hyllor, plator, fjøler o. s. b. må gjerast reine kvar dag. Ein må ikkje bruka deim til å sitja på.

4. Smør, mjølk o. s. b. må ein ha ståande i reine, tildekte kjerald. Det ein brukar til å stryka ut over bakverk, skal berre lagast til for kvar dag. Ein må ha reine strykeviskar for kvart slag, og viskane må gjerast reine kvar dag i kokande vatn.

5. Mjølsekjer skal ein kosta godt av fyrr ein ber dei inn i bakeriet og tømmer mjølet upp i troget.

6. Det er forbode å bruka tobakk, same kva form det er i, likeeins å leggja frå seg pipe, tobakk og fyrstikkor. Det er forbode å sputta.

7. I arbeidet skal bakaren ha serskild, rein, kvit klædnad, som han ikkje må bruka utanum bakeriet, og som han må vaska minst 2 gonger um vika.

8. I bakeriet skal det vera vaskestell, såpe og reine handdukar.

9. Bakarane må rensa neglene sine og vaska underarmar og hendar godt tyrr og etter dei hev laga brød og deig. Dei skal og vaska henderne når dei hev brukt klosettet.

Det er forbode å lata folk arbeida i bakeriet, er so dei hev sår, bylder eller anna utslett på hender eller armar.

10. Brød og anna bakverk som vert bore rundt og sendt ut, skal liggja i korgar eller kassar som er attlatne, eller hev ein overbygnad, eller ein tett fastbunden, rein presenning.

11. Bakeri må ikkje nyttast til klædevask.

12. I alle bakeri skal det vera uppslege eit serprent av desse fyresegnene.

§ 17. Slaktehus, pylsemakeri og kjøttutsal.

1. Helserrådet kann fastsetja, at kjøt- og fleskehandel skal drivast i eige rom, det kann og nekta folk å gå i gong med å driva slaktehus på stader der sanitære umsyn er til meins.

8 desbr. 2. I slaktehus og pylsemakeri skal golvet vera tett, jamt av sement eller anna vyrke helserådet hev godkjent. Der skal vera avlaup til kloakk med vasslås og rist. Romi skal vera romelege og ljose med tette, glatte veggjer. Dei skal haldast godt reine. Det gjeld og alt innbu og den reidskapen ein brukar. Veggjer og tak må vaskast minst kvart fjordungår, vindaugo og dører kvar vike, golv, diskar og vektor kvar dag. Alle maskinor og all reidskap skal gjerast reine kvar gong dei er brukte. Alle slaktehus og pylsemakeri skal so vidt råd er, ha vassleidning og spyle-slange.

3. Slaktehus og pylsemakeri må ikkje stå i ope samband med gjødselbinge, grisehus, stall og fjøs.

4. Dei som arbeider i slaktehus, pylsemakeri og kjøtsal skal ha reint, kvitt forklæde med brystsmekk og frammermer, eller annan heil og rein, godkjend klædnad, som dei skal skifta minst 2 gonger um vika. Det må vera vaskevatt, såpe og handduk i desse romi, og arbeidsfolket må vaska armar og hender fyrr dei tek til med arbeidet. All kjøtmat må vernast mot flugor. Det er forbode for publikum å taka i kjøt som er framlagt til sals.

5. Ein må fara sers reinsleg åt når ein slaktar. Innvollen må takast ut og først vekk snøggast råd er, etter avlivingi. Alt avfall skal berast vekk fortaast råd er, korkje det eller magar, tarmar, blod, lemer eller huder skal verta i slaktebudi natti over. I budi skal det vera godt luftgjenomdrag, medan kjøtet stivnar.

6. Ein skal ikkje reinska magar og tarmar i rom, der ein gøymer kjøtet.

7. Til nedleggjing av kjøt, flesk og kjøtmat i det heile må ein berre bruka koksalt, sukker, salpeter, eddik, eddiksyre og alkohol, dessutan kann ein røykja dei med tre-røykjing eller stryka tre-eddik (røyksyre) på det.

8. Pylseskinn kann ein farga utanpå med fargeto som ikkje er giftige og som ikkje fargar innhaldet. Ein tek her undan fargeto som helserådet nektar å bruka.

9. Kjøtbutikkar skal vera ljose, luftige og reine. Dei bør helst liggja på solsida. Snur vindaugo mot soli, må dei i sumartidi ha solskjermar (markisor). Golvet skal vera lagt med flisar eller anna jamngodt vyrke. I veggjer og tak må det vera vyrke som er lette å halda reine. Kjøtkrokane skal vera galvaniserte, eller laga av vyrke som ikkje rustar. Veggjer og tak skal reingjerast over det heile minst kvart fjordungår, vindaugo og dører minst 1 gong for vika. Golv, diskar og vektor skal vaskas minst ein gong kvar dag. Det er forbode å kosta med turr kost.

10. Helserådet hev til kvar tid høve til å fastsetja 8 desbr. reglar for kjøtsal under open himmel eller sovore. Sal av kjøt og flesk i smått fra torg, veg eller frå umreisande bil er forbode.

11. Kjøt skal fraktast i reine, helst atlatne vogner eller i reine kassor, trog eller korger, og vera innsveipt i reint dekke. Det er ikkje lov å sitja på varor som vert frakta.

Desse reglane skal vera uppslegne slik at dei er lette å sjå, i alle slaktehus, pylsemakeri og kjøtsal.

§ 18. Snikkarverkstader.

Ein skal syta for godt luftskifte i arbeidsromi. I den kalde årstidi skal det vera råd å verma deim upp. I alle arbeidsrom skal det setjast upp ei vifte som syg støvut luft ut.

Ein må halda golvi mest mogeleg støvfrie med støvsugar. 2 gonger om året skal ein halda storreingjering i romi, ein vaskar golvi godt, turkar av veggjer og tak med støvsugar og luftar ut.

Det er forbode å røykja tobakk i arbeidsromi, likeeins å sputta på golvet.

Plakat um dette skal vera uppslege i alle arbeidsrom. Det skal vera sputtebakkar i alle rom. Dei skal tømast kvar dag og innhaldet brennast upp.

§ 19. Skreddarverkstader.

Til soverom må ein ikkje nytta rom der ein syr klæde, tek mot klæde til vøling eller tek mot møblar til stopping og trekking. Golvi skal vaskast og romi luftast kvar dag etter arbeidstid. Det er forbode å kosta med turr kost.

Two gonger i året skal ein ha grundig storvask i alle romi. Etterpå luftar ein ut i 3—4 timar, samstundes støvar ein av ty- og klædelager.

Ein må syta for godt luftskifte i arbeidsromi. Det er forbode å sputta på golvet, likeeins å røykja tobakk i arbeidsromi.

I alle rom skal det finnast uppslag um dette.

§ 20. Barberstovor og Damefrisørforretningar.

1. Barberstuvor skal støtt vera reine og godt utlufta, sameleis og sideromi.

2. Helserådet kann gjeva påbod um, at det i lokalet skal finnast so mange sputtekoppar som trengst, av form og storleik som helserådet hev godkjent. Sputtekoppene må gjerast reine kvar kveld.

3. Romi skal vera reine med ein arbeider der. Hår, såpeskum, papir, bomull og brukt ty må takast burt etter

8 desbr. kvart, ein må syta for at det støtt er frisk luft i romi. Minst 2 gonger i året skal det vera storvask i barberstovor og frisørforretningar, likeeins og i sideromi. Golvet skal vaskast minst 1 gong um dagen. Kvar dag skal ein turka av bord, stolar, konsolar, hyllor og sovore med våt klut.

4. Barberane og frisørane skal vera sers reinslege og vaska hendene for kvar ny kunde. I arbeidstidi skal dei ha rein, kvit jakke eller frakk, som skal skiftast minst 2 gonger um vika. Det er forbode å røykja i arbeidstidi.

Folk med smittsame sjukdomar, soleis og hudsjukdomar, må ikkje ha arbeid i barberstovor eller damefrisørforretningar.

5. Klyppemaskinor, sakser, knivar, kostar og kammar skal gjerast reine kvar gong dei er brukt, antan kokast eller vaskas i desinfeksjonsmiddel helserådet hev godkjent. Alunstein skal skyljast av kvar gong, fyre og etter bruken.

6. Hev ein handsama folk med håravfall, uty, skjegg-sopp, skurv eller anna utslett som ein ottast er smittsamt, skal dei ting ein hev brukt, kokast grundig eller desinfisera på annan fullgod måte straks etter bruken.

7. Det er forbode å bruka maskinkost og pudder-kvast. I staden for pudderkvast kann ein bruka ei klype reinska bomull, som ein nyttar berre 1 gong.

8. Til kvar mann ein barberar skal ein bruka reinvaska og rulla serviett, og reint dekke over nakkeputa. Til kvar mann ein klypper skal ein bruka ein hals-strimmel av silkepapir eller vatt, som ein brukar berre 1 gong. Kappa skal vaskast minst 2 gonger um vika.

9. Barberkoppen skal reinskast i kokande vatn milom kvar barbering. Hev ikkje kunden med kost, såpar ein inn med handi. Til innsåpingi skal ein berre bruka såpeuppløising eller såpepulver.

Vert det skipa ny forretning eller vert eldre forretning flutt, skal dette meldast til helserådet.

10. I alle barberstovor skal det hanga eit avprent av desse reglane, på ein slik stad at det er lett å sjå.

§ 21. Um matstovor, herbyrge og møtehus med servering.

A. Matstovor.

1. Matstova og alle rom ein brukar i verksemd, ogso kjoken, må liggja slik til at dei fær nokk ljøs. Glasflata skal vera minst $\frac{1}{10}$ av golvflata, der skal vera råd å opna minst 1 vindauga. Ein skal kunne verma upp og lufta ut romi godt. Golv, veggjer, vindaugo og tak må vera i sovore

stand at dei er lette å halda reine. Rom, gangar og trop- 8 desbr.
por skal haldast kunstig opplyst, når det ikkje er dagsljøs.

2. Alle rom ein brukar, skal kvar dag luftast godt ut. Kvar dag skal ein og vaska golvi og vindaugspostane og turka støv av møblane med våt klut. Umåla bord, kjøkenbenkjer, fjøler og sovore skal skurast reine kvar dag. Minst 4 gonger for året skal ein vaska alle møblane med varmt vatn og såpe, eller gjera deim grundig reine på onnor vis, som er godkjend av ordføraren i helserådet. Veggjer og tak skal ein anten måla, kvita eller vaska 2 gonger um året. Er veggane tilsulka nokon stad, skal ein vaska det av straks, vindaugo skal ein vaska og pussa so ofte det trengst, minst 1 gong for månaden. Gangar og troppor skal vera reine, dei skal vaskast minst 3 gonger for vika. Framfyre inn-gongsdøri skal det vera fotskrapar eller dørmatte som vert reingjort kvar dag. Det er forbode å kosta og å turka støv turt.

3. I alle gjesteromi kann helserådet gjeva påbod um, at det skal vera sputtekoppar, so mange som det trengst — av form og storleik som helserådet hev godkjent. I sputtekoppene skal det vera sagmugg, torv eller sovore. Dei skal gjerast reine kvar dag og innhaldet brennast eller handsamast på annan måte, som helserådet hev godkjent. Det er forbode å sputta på golv, i gongar og troppor.

4. Brukt matstell skal gjerast grundig reint fyrr det vert sett saman med det reine. Ingen gjest må få skitne koppar. Ein må ikkje bruke sprokne emaljekjerald. Koparkjerald skal vera godt fortina, og koppar eller glas med skór eller sprekk i, må ikkje brukast. Der ein ikkje brukar godkjend oppvaskmaskin, skal ein vaska koppar og alt anna bordstell i 2 vatn, fyrst i såpe- eller sodavatn, etterpå skall ein skylja deim, til slutt skal dei kokast. Skylar skal ein taka vekk frå romi kvar dag.

5. Matvaror skal ein gøyma på turre stader, der det er frisk luftventilasjon. Slike stader skal gjerast godt reine minst 1 gong for månaden, isskåp (-kassor) minst 1 gong for vika. Mjølkk, fløyte og andre matvaror skal gøymast slik at det ikkje kjem støv og annan ureinskap, flugor eller andre dyr til deim. Dei må heller ikkje få usmak av andre matvaror. Dei romi ein hev matvaror i, må ikkje brukast til soverom.

6. Tenarane skal ha reine og pene klæde. Ein må ikkje handsama matvaror med ureine hender. Det skal støtt finast reint vaskevatt, såpe og handklæde til tenarane, og verten må sjå til, at dei brukar det når det trengst. Folk med smittsam sjukdom, som det luktar vondt eller kjem

8 desbr. væske av, skal ikkje laga til eller bera fram mat eller drykk for gjester.

7. Det er forbode å drikka av ausa i vasskjerald. Vatn skal ein skjenka i glas eller kopp, som etterpå skal gjerast reine, slik det er sagt under punkt 4. Til klædvask må ein ikkje bruka matgryta. Ein må heller ikkje vaska klæde i kjøkenet i herbyrge eller matstovor.

8. Sæti og golvi på W.C. skal ein vaska kvar dag. Der ein brukar privet-kummar, skal ein kvar dag fylla på strøy. Ein skal tøma kummane fyrr dei vert $\frac{3}{4}$ fulle. Ogso når ein brukar bingar, skal ein fylla på strøy. Ein tømmer dei 4 gonger i året eller oftare, dersom dei vert for fulle. På priveti skal det finnast papir. Privet som ikkje fær ljøs beinveges utanfrå, skal opplysast kunstig. Privet og pissoir skal leggjast og haldast i slik stand, at det ikkje kjem vond lukt derifrå inn i kjellar, kjøken, matbuder eller andre rom, heller ikkje må stank plaga grannane. Helserådet kan gje nærare fyreseigner um tøming og reinhald, når det finn at det trengst.

9. Møbeltrekk skal vera lett å halda reint og lett å desinfisera.

B. Herbyrge.

1. Dei fyreseigner som gjeld for matstovor, skal og gjelda for herbyrge.

2. Kvar dag skal sengjene reidast, dynor og putor skal ristast og stå uppslegne 3 timar til utlufing. Utanpå overbreidsla skal det vera eit varetrekk (tett lereftepose) som kan vaskast. Underlaget skal vera dekt med lakan. Kvar ny gjest skal få nytt varetrekk, lakan og putevar, og for same gjest skal det skiftast reine minst ein gong i vika. Til-sulka sengklaude, lakan eller putevar skal strakst bytast med reine. Ordføraren i helserådet skal, etter samråd med politiet fastsetja kor ofte og korleis ein skal desinfisera eller reinska sengklaude, som ikkje tåler vask, dette må verta gjort minst 4 gonger i året.

3. I alle soverom skal det vera vaskestell, reint vatn, såpe og handduk og lett tilgjenge til reint drikkevatt. Bur det fleire på same romet, skal dei ha kvar sitt handklæde, drikkeglas og såpestykke. Kvar gjest får nytt såpestykke. Drikkeglas og vaskefat skal reingjerast kvar dag. Det er forbode å ha kam og hårkost på romi til bruk for gjestene.

4. I kvart soverom skal det berre sova so mange, at kvar fær minst 12 m³ luft, 2 born under 10 år gjeng for 1 vaksen. Fær verten greide på at han i losji eller kost hev havt folk som lid av, eller er mistenkt for å lida av

smittsam sjukdom, skal han straks melda frå til ordføraren 8 desbr. i helserådet og so gjera det han vert pålagt.

5. Ordføraren i helserådet kan krevja, at det i kvart rom er uppslege eit serprent av desse fyresegnene med opplysing um kor mange det kan bu på romet.

C. Møtehus med servering.

Reglane under A gjeld ogso for møtehus med servering.

§ 22. Mylnor.

1. Det skal gjerast reint for støv i mylna minst 4 gonger i året, og golvi skal kostast 2 gonger um vika.

2. I dei mylneromi der arbeidarane og andre, som kjem til mylna, held til, skal det kostast vått kvar dag, golv, benkar og stolar skal vaskast 1 gong kvar vike, og vindauga, dører og veggjene i mannshøgde minst 1 gong kvart fjordungår.

3. Helserådet kan gjeva påbod um, at det i desse romi skal vera nok av sputtekoppar av storleik og skap som helserådet hev godkjent. I sputtekoppene skal det vera våt sagmugg, torv eller liknande. Dei skal gjerast reine kvar dag. Innhaldet skal brennast eller handsamast slik helserådet krev det.

§ 23. Fisk.

1. For fiskehandel frå butikk skal desse reglane gjelda:

I forretningar som handlar med fersk fisk saman med andre matvaror, skal golvet vera lagt med flisar eller anna jamgodt vyrke. Disken skal vera klædd med sink eller plate av marmor, glas, stein eller kunststein. Tak og veggjer skal vera av eit sovore vyrke, at dei er lette å halda reine. Fiskekummar skal vera lause. Dei må vera av eit sovore emne og tillaga slik at dei er lette å tøma og gjera reine.

2. Salta og lagra fisk må ein berre gjera frå slike stader og på slik måte, at grannelaget ikkje vert plaga av illtev. Avfallet må takast vekk snøggast råd er, og plass, reidskap og kassor gjerast reine.

3. Fiskekassor som ein sel fisk frå, må ikkje setjast slik at hundar eller kattar kjem til og gjer kassor eller fisk ureine.

Dei som køyrrer og sel fisk frå «fiskebilar» eller frå open handel, må ha fisken i kassor med lok over.

§ 24. Reglar for reinhald i skogshyttor.

1. Huset skal haldast godt utlufta døgret rundt, serleg med ventilar i gavlane eller luftpipe i taket.

2. Det er forbode å sputta på golv, veggjer og innbu.

3. Sengene skal reidast kvar morgon. Ein må ikkje bruka laus sengehalm.

8 desbr. 4. Etter kvart mål skal der vaskast upp. Matkoppar og bordstell skal setjast i hyllor eller skåp, grytor, steikepannor og kaffikjelar på ein plass for seg. Matrestar og avfall skal takast vekk. Maten skal goymast i serskild matbud eller skåp. Det skal vera golvkost og brukande vassbyttor i romet. Same bytta må ikkje brukast både til reinvatn og til vask.

5. Minst 1 gong i vika skal golvet vaskast. Ein skal kosta det kvar dag, etter ein fyrst hev dynka det med vatn eller strøydd snø utover, so det ikkje fyk.

6. Soppel, avfall, urin og anna sol må ikkje kastast utanfor dori eller ikring husveggjene.

7. Arbeidsgjevaren skal syta for, at huset er skikkeleg reingjort når ein tek det i bruk. Når eit arbeidslag reiser, pliktar det å gjera reint etter seg.

8. Alle som bur i huset skal vera reinslege og ha ansvar for at desse reglane vert fylgde. Dei vel seg inillom ein ordensmann som hev tilsyn med ventilasjonen og reinhaldet.

Ordensmannen vert enten vald skiftevis kvar vike, eller same mannen kann veljast for lengre tid, dersom folki er samde um det.

9. Ordensmannen hev skyldnad til a sjå etter, at desse reglane vert haldne og melda frå til helserådet, når han ikkje vert respektert. Folk som hev uty, skabb eller annan smittsam sjukdom, kann visast burt av helserådet. Det same gjeld og deim som er so ureinslege at dei er til plage for andre.

10. Brot på desse reglane vert straffa etter den lovgevingi som gjeld til kvar tid.

11. Eit serprent av desse reglane skal slåast upp i alle skogshyttor.

§ 25. Pelsdyravl.

Pelsdyrgard må ikkje leggjast so nær stovehus eller ålmanveg at lukti er til plage, heller ikkje må han leggjast shk, at det kan koma tilsig eller avfall til rennande vatn. Avfallet frå garden må brennast upp eller leggjast i kompost og dekkjast med jord. Komposten må vera umgjerdad med so tett ståltrådduk, at hundar, kattar, kråkor eller skjor ikkje kjem til og fær rota i dungen.

Vasskoppar, mjølkekoppar og andre kjerald som ein brukar i garden, må vaskast i serskildt kjerald. Klutar, kostar eller anna som vert bruka til vasken, må ikkje brukast til annan vask i stovehus eller uthus.

Kammar og kostar som ein brukar til pelsdyr, må ikkje brukast til andre dyr. Sendingskassar må ikkje setjast inn

i uthus, fjøs eller stall fyrr dei er grundig reingjorde og 8 desbr. desinfisera.

Dei som steller med dyri, skal ha serskildt fot-ty til bruk i pelsdyrgarden, og må passa nøgje på at dette fot-tyet ikkje kjem inn i stovehus, grisehus, fjøs eller stall utan det er godt vaska. Røktarane skal sameleis ha overalls når dei steller dyri.

Kvar gong røktaren hev steltt dyri, handsama reidskap, kjerald o. s. b., må han vaska hender og underarmar grundig.

Lyt ein av einkvan grunn ta kvelpar inn i hus for stuttare tid, må ein fara sers reinsleg fram. Dyri må berre handsamast av røktaren og aldri vera kjælebarn for andre folk i huset. Når dei er komne attende til pelsdyrgarden, må det romet dei hev vore i, reingjerast og gjennomluftast grundig.

§ 26. Når nokon som lid av tuberkulose i smittsam form flytjer, skal tilsynsmannen for krinsen melda dette til ordføraren i helserådet, det skal og dei gjera, som den sjuke flytjer frå.

Når ein lærar hev grunn til å tru, at eit skulebarn hev uty, skabb eller annan smittsam hudsjukdom, skal han senda barnet heim med skriftleg oppmoding til dei fyresette um, at barnet må verta reint for uty eller friskt att av sjukdomen, fyrr kann det ikkje koma på skulen. Likeeins skal skuleborn som læraren meiner har annan smittsam sjukdom, sendast heim med oppmoding um å spyrja lækjar til råds.

§ 27. Gang-, sengeklæde og anna som folk med smittsam sjukdom hev bruka, eller som hev vore i rom der dei sjuke hev halde til, må reinskast etter nærare fyresegnar frå helserådet, fyrr dei vert avhenda eller andre fær deim til bruk.

Rom der folk med smittsam sjukdom hev halde til, skal og reinskast etter tilvising frå helserådet.

§ 28. Dersom nokon, innan den fristen som helserådet set, ikkje gjer si plikt etter desse fyresegnene og dei lovrette vedtak helserådet gjer, kann helserådet syta for å få det gjort, på hans kostnad.

§ 29. Der tilhøve krev det, kann helserådet gjera undantak frå helsefyresegnene.

Lovi sett straff for brot på desse fyresegnene. Brot skal av næraste tilsynsmann meldast til ordføraren i helse-rådet snøggast råd er. I serhøve kann helserådet lempa på, eller gjera undantak frå desse fyresegnene.

Desse fyresegnene tek til å gjelda 3 — tri — månader etter dei er stadfeste og fullnøgjeleg kunngjorde.

8 desbr.

Kongelig resolusjon.

- I. I henhold til §§ 11 og 4 i lov av 16 mai 1860 om sundhetskommisjoner m. v., jfr. lov nr. 15 av 6 juni 1930, og i henhold til § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 stadfestes herved vedtak av herredstyret for Bardu herred, Troms fylke, i møte 18 april 1933 om nye almindelige helseforskrifter for herredet, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel.
 - II. De almindelige helseforskrifter og epidemiforskrifter som nu gjelder for herredet, stadfestet ved kongelige resolusjoner henholdsvis av 12 november 1902 og 14 desember 1901, opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.
- De nye helseforskrifter m. v. lyder således:

Bygningsvesen.

§ 1. Enhver som akter å opføre husbygning eller foreta vesentlig forandringer av eldre sådanne, skal før arbeidet påbegynnes anmelde dette skriftlig til helserådets ordfører. Arbeidet må ikke påbegynnes før planene er godkjent av helserådet.

Følgende bestemmelser blir å iakttas:

- a. Avstanden mellem beboelseshus og matbod på den ene side, og privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjærkre på den annen side, skal være minst 10 meter. Pelsdyrgård må ikke ligge nærmere beboelseshus og matbod enn 25 meter.
- b. Bebyggelsen skal ordnes således at beboelsesrummene får så meget sol som den til rådighet stående plass gir adgang til, og intet hus må settes op slik at det borttar sollyset fra beboelseshus.
- c. Matjorden skal fjernes fra byggetomten. Denne må være tørr og ved tilstrekkelig avgrøftning og avledning beskyttes mot overvann og tilsig fra gjødselbinge kloakk og lignende, og mot grunnvann til en sådan dybde som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig.
- d. Ethvert våningshus skal ha grunnmur av gråsten eller betong av minst 30 cm høide over jorden. Der skal være et isolerende mellemlag mellem grunnmuren og nederste del av bygningen.

Grunnmuren skal være tett, og føres ned i frostfri dybde. Hvor der ikke er kjeller under huset, skal der være minst 60 cm avstand mellem 1. etasjes gulv og underliggende jordsmon, og i grunnmuren trekkhuller av minst 15 ganger 15 cm størrelse, på minst to motstående sider av muren.

- e. Gulvene skal være tette, og i første etasje dobbelt med 8 desbr. ren tørr gulvfill imellem. Torvmuld tillates ikke brukt, Himlingen i øverste etasje skal være dobbelt.
- f. Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak, skal være minst 2,3 meter mellem gulv og tak. I loftsrum med skråtak, bestemt til beboelse, skal minste tillatte høide til skråtakets laveste del være 1,25 meter, og til skråtakets høieste del 2,3 meter. For loftsrum som bare skal brukes til soverum, kan de tilsvarende høider være 1,2 meter og 2,2 meter.

I ethvert beboelsesrum skal der være minst 1 vindu som kan åpnes for frisk luft. I eldre beboelsesrum hvor der ikke er noget vindu som kan åpnes, skal sådant anbringes innen 1 år efter at disse forskrifter er approbert. Vindusflaten i beboelsesrum må være minst 1/10 av gulvflaten, og i intet rum mindre enn 1 kvadratmeter. Såfremt der i beboelsesrum brukes kokeovn, skal der sørges for tilstrekkelig avledning av dampen, enten ved røkhette eller annen betryggende ventilasjon.

- g. Kjellere skal være tørre, rene, luftige og frostfrie. Kjellerrum skal ha en høide av minst 2 meter, og være forsynt med vindu eller annen åpning som kan brukes for tilførsel av frisk luft.

Hvis der jevnlig skjer ansamling av vann i en kjeller, kan helserådet kreve slik drenering av grunnen at kjelleren holdes tørr.

- h. Intet kjellerrum må uten helserådets tillatelse benyttes til beboelse, kafé, butikk eller verksted. For sådanne kjellerrum gjelder følgende bestemmelser: Rummenes høide og vindusflatens størrelse skal være som for almindelige beboelsesrum bestemt. Intet sted må jordoverflaten ligge høiere enn $1\frac{1}{4}$ meter over kjellergulvet. Gulvet må ligge minst 0,5 meter over høieste grunnvannstand. Grunnen må være vel drenert, og fylt med et minst 20 cm tykt lag av pukksten. Gulvet skal være dobbelt med ventilt luftrum imellem. Det nederste gulv skal være av cement, asfalt eller annet vanntett stoff. Det øverste skal være et tykt, vel sammenpløiet tregulv. Murveggen skal på utsiden være skilt fra jorden ved en minst 60 cm bred luft- og lysgrav, som skal gå 20 cm dypere enn kjellergulvet, og være tilstrekkelig drenert, så opsamlet vann lett finner avløp.

For øvrig må eieren iaktta alle de forskrifter helserådet for hvert enkelt tilfelle måtte gi med hensyn til rummenes ventilasjon og øvrige sanitære innredning.

- i. Innredes vaskerum i kjeller (bryggerhus), må det sørges

8 desbr. for at rummet blir tørt, lyst og godt ventilert, så fuktighet og damp blir avledet. Bryggepannen skal være forsynt med dampflette eller lokk. Er himlingen av tre, skal den forsynes med netting, hvorpå cement, som finpusses.

§ 2. Finner helserådet at noget bebodd hus, arbeids- eller forsamlingsrum er skadelig for helsen på grunn av utetthet, fuktighet, urenslighet, mangel på lys eller luft, eller ved overfylling av mennesker, kan helserådet forby dets bruk til manglene er rettet.

§ 3. Husdyr, med undtagelse av hund og katt, må ikke ha tilhold i våningshus eller matbod, eller rum som har tak eller vegg felles med sådant.

§ 4. Akter nogen å sette i gang bedrift som ved stank, støv, røk, larm, avfall, giftige gasser, eller på annen måte kan antas å ville bli til skade for arbeidernes eller naboendes helse, eller som helserådet mener kan volde sanitære ulemper, skal plan for anlegget og driften på forhånd forelegges helserådet, og vedkommende være pliktig til både ved anlegget og driften å rette sig efter de bestemmelser som helserådet gir for å fjerne sanitære misligheter, og helse-skadelig innvirkning.

§ 5. Arbeidsrum og verkstedslokaler er undergitt helse-rådets tilsyn og de bestemmelser det måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig.

Priveter og avfallsstoffer.

§ 6. Til ethvert våningshus skal der innrettes et privet, som må ligge minst 10 meter fjernet fra eget eller andres våningshus og matbod, samt fra offentlig eller privat felles vei. Fra privetet må der ikke kunne skje tilsig, hverken til nogen av de nevnte steder, til gårdsplass eller tun, eller til opkomme, brønn, bekk eller andre steder hvorfra tas drikkevann til mennesker eller husdyr eller vann til annet husbruk, og heller ikke til vann som brukes i bedrift som omsetter eller tilbereder nydelses- eller næringsmidler.

Ved bygninger og steder hvor der jevnlig samles mange folk, f. eks. ved kirker, bedehus, kommunehus, hotell, ungdomshus eller andre forsamlingslokaler, skal der forefinnes priveter av sådan størrelse og innretning som helserådet i hvert enkelt tilfelle bestemmer. De skal holdes rene.

Privetbinger skal være innklædd, og påfylles strømidler så ofte og i sådan mengde at stank undgås. Bingen må tømmes 2 ganger om året, og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det.

Hvor helserådet finner det påkrevet, skal privetet være 8 desbr. innrettet med tett kasse eller tønne, som lett kan tømmes, eller der innredes tett muret bing. Kassen eller tønne må stå på tett underlag og skal tømmes før de er fulle. Helsesrådet kan påby mangler rettet ved eldre priveter, når der oppstår ulemper ved stank, utetthet, opfylling eller andre misligheter.

Ikke uten helserådets godkjennelse i hvert enkelt tilfelle, kan privet innredes i eget hus eller i uthusbygning i mindre avstand fra beboelseshus, matbod og vei enn 10 meter, like- som heller ikke i beboelseshus.

Urinsteder skal gis avløp til kloakk eller annet av helse- rådet godkjent sted. De skal holdes rene og tilsig må ikke kunne skje til noen av de steder som er nevnt for priveters vedkommende.

§ 7. Sjøppl og annet avfall fra hus eller bedrift må ikke slenges rundt husveggene, så det kan spre stank og være til sanitær ulempe, men tømmes i avfallsbinger eller avfalls- dynger, eller henlegges i kompost. Når helserådet finner det påkrevet, kan det kreve at avfallet blir brent, eller bragt bort til steder som dertil måtte være anvist av helserådet. Videre kan helserådet, når det finner det påkrevet, forlange at der istedenfor avfalls- eller søppelbinge benyttes tette søppel- kasser med lokk. Tømning av binger, gjødselhauger, søppel- kasser, avfallsdynger og lignende skal skje så ofte, at over- fylling, stank eller andre ulemper undgås.

Samme bestemmelser som gjelder for priveter og urin- steder med hensyn til beliggenhet (avstand fra beboelseshus o. s. v.) og tilsig, skal gjelde for alle slags søppel-, avfalls- og gjødselbinger.

§ 8. Transport av gjødsel og avfallsstoffer på allfarvei må foregå på sådan måte at intet spilles. På jordsmon som har helling til brønn eller bekk, hvorfra tas drikkevann til mennesker og dyr, må gjødsel ikke spres nærmere enn 10 meter.

§ 9. Selvdøde dyr og dyr som er slaktet på grunn av sykdom, må ikke kastes i elv eller vann, men må brennes op om helserådet krever det, eller nedgraves minst 1 meter under jordoverflaten, og således at der ikke kan skje tilsig til drikkevann.

D r i k k e v a n n.

§ 10. Brønn, bekk eller lignende, hvorfra tas drikkevann til mennesker og dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelses- midler, må på ingen måte forurenses.

Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann som

8 desbr. er tatt fra et sted som ligger privet, gjødselsoplag, urinsted eller søppelbinge nærmere enn 10 meter, eller har tilsig fra sådanne steder.

Der må i brønner eller vanninntaks umiddelbare nærhet ikke foregå vask eller skylling av klær eller lignende.

Renvannsbrønner skal på hensiktsmessig måte være beskyttet mot forurensning av overvann. De skal være muret, eller på annen måte klædd på sidene, forsynt med tett, tilstrekkelig høit overbygg og hengslet lokk. Bunnen skal være dekket med puksten eller stenheller. Brønneren skal renses eller tømmes så snart vannet viser sig mindre godt, eller når helserådet krever det. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevanntak benyttet når vannet formodes å være skadelig eller farlig for mennesker eller dyr.

Fjøset og melkens behandling

§ 11. Fjøs skal være lyse, rene og vel ventilert. Minst 1 gang årlig skal der foretas hovedrengjøring i fjøset, da så vel gulv som tak og vegger vaskes med såpe og varmt vann, eller overstrykes med kalkpuss. Etter rengjøringen skal fjøset i flere dager utluftes.

Kyrne skal holdes rene. Melkekopper og melk må behandles med den største renslighet. I hvert fjøs skal der være vaskefat med såpe og rent vann og rene håndklær.

Den som melker skal være iført rent hvitt armforklær. Før melkingen skal kyrnes jur og spener tørres med ren klut eller hvis de er skitne, vaskes med såpe og vann. Melkeren skal selv vaske og tørre sine hender før melkingen begynner, og under melkingen med sine vaskede hender ikke berøre uvaskede gjenstander. Under melkingen må ombæring av stråfor, utmåking av gjødsel eller annen virksomhet som frembringer støv og stank i fjøset, ikke finne sted. Etter at hver ku er melket, skal melken straks bringes over i et rum som er adskilt fra det øvrige fjøs med tette vegger og tett dør. Her siles melken gjennom tett ren sil direkte i transportspannet. Dette rum — silerummet — skal holdes rent og luftig. Det skal ha slagvindu ut mot fri luft og være forsynt med tett gulv.

Transportspann skal vaskes i sterkt sodavann så snart de er tømt, skylles med kokende vann og lufttørres. De skal ha vid hals så en hånd med letthet kan føres ned og vaske dem.

Melken må opbevares i tildekkede kar i luftig, kjølig kjeller eller på annet luftig, kjølig sted. Der må alltid sørges for at melken avkjøles hurtigst mulig og stadig holdes avkjølet. Den må under ingen omstendigheter opbevares i soverum, eller i rum hvor syke mennesker opholder sig.

§ 12. Melk må ikke selges eller leveres på meierier: 8 desbr.

- a. fra kyr 14 dager før kalvingen, og de første 5 dager etter kalvingen. I siste tilfelle kan dog melk avhendes under betegnelsen «råmelk».
- b. melk som ved henståen i to timer i et glass avsetter tydelig bunnfall.
- c. melk fra kyr som lider av tuberkulose, miltbrann, jurbetendelse, tilbakeholdt etterbyrd, langvarig diarré, sterk avmagring, utflod, blodforgiftning eller andre febertilstander.
- d. det samme gjelder melk fra dyr som behandles med lægemidler som ved å gå over i melken gjør denne skadelig for sundheten eller bibringer den usmak. (Arsen, brekkinstein, kvikksølv, nyserot, terpentin og lignende), og før den behandlende dyrlæge har gitt tillatelse til leveranse.
- e. fra steder hvor der i melkeprodusentens familie, tjenerpersonale eller blandt andre på gården boende personer er optrådt tilfelle av farlig smittsom sykdom, eller mistanke om sådan sykdom, eller smittebærer av farlig smittsom sykdom. Fra sådanne steder må ikke melk avhendes eller leveres på meieri, før helserådets ordfører uttrykkelig har gitt tillatelse hertil.

§ 13. Enhver fjøseier som selger eller leverer melk er forpliktet til, i det i § 12, e, nevnte tilfelle, når helserådet forlanger det, å skaffe lègeattest for at ingen av dem som behandler melken, og ingen av hans husstand eller noen for øvrig på gården lider av farlig smittsom sykdom. Han er enn videre forpliktet til, på forlangende av helserådet, å skaffe attest fra autorisert dyrlæge for sundhetstilstanden blandt fjøssets besetning.

Salg av fødevarer m. v.

§ 14. Til bruk for mennesker må der ikke fallbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten derved at de inneholder giftige eller for organismen skadelige bestanddeler.

Det er forbudt å tilsette nærings- eller nydelsesmidler noget stoff som av helserådet anses skadelig for sundheten eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet.

Inntil de pågjeldende mangler er rettet, kan helserådet forby at der blir solgt, eller på annen måte overdratt nærings- eller nydelsesmidler som kommer fra eller falbys på

8 desbr. steder hvor der ikke blir iaktatt det tilbørlige renhold ved varens tilvirkning, opbevaring og forsendelse.

Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver, som eieren dog kan fordre betalt efter almindelig pris, hvis det ikke viser sig nødvendig å skride inn like overfor vedkommende vare.

Helserådet kan forby salg eller annen overdragelse av nærings- eller nydelsesmidler fra steder hvor der forekommer eller befryktes å forekomme tilfelle, eller finnes basillebærer av ondartet smittsom sykdom, som kan utbredes med varene.

Helserådet kan beslutte at varer som finnes skadelige for sundheten skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommendes bekostning.

Meierier.

§ 15. Meierier skal være lyse og luftige, fri for støv, stank og fuktighet, og være således innredet at de lett kan holdes rene. Det skal være lett adgang for personalet til å vaske sine hender med såpe og rent vann og rense dem med børste. Der skal alltid være rene håndklær til tørring av hendene. De personer som er beskeftiget i meieriene skal under sitt arbeide være iført hel og ren drakt og hvitt lerretsforklæ med brystsmekk og ermer, og for kvinnes vedkommende dessuten hvitt hodetoi som dekker håret. Dette antrekk må tas av når arbeidsstedet forlates og under besøk på klosettet. Efter avbenyttelse av klosettet skal vedkommende vaske sig grundig før han atter begynner sitt arbeide.

Butikker.

§ 16. Alle lokaler for fremstilling, opbevaring eller salg av nærings- eller nydelsesmidler må anmeldes for og godkjennes av helserådet før de tas i bruk. Slike lokaler skal til enhver tid stå under helserådets kontroll og eierne skal være pliktige til uopholdelig å utføre de pålegg helserådet måtte finne nødvendige for å hindre at matvarene forurenses eller bederves. Lokalene skal være tilstrekkelig store og lyse, holdes godt luftet og rene, og være således innrettet at de lett kan rengjøres. De skal også være forsvarlig ventilert og oplyst.

Utenfor hver inngangsdør skal være anbragt fotskraperist. Gulv og disk skal daglig (rengjøres) vaskes. Tørr feining er forbudt. Hovedrengjøring skal foretas minst en gang hvert halvår. Det skal på iøinefallende sted være anbragt plakater med forbud mot all bruk av tobakk, og mot spyting på gulvet.

Alle slags matvarer skal best mulig være beskyttet mot støv og annen urenhet så vel i butikk som tilberednings- og

lagerrum. De skal opbevares i rene, tildekkede kar, i tette 8 desbr. skuffer eller i skap med dører. Nærings- og nydelsesmidler skal være beskyttet mot insekter, rotter og mus, ved flueskap, fluenett, rottesikre beholdere eller rum, eller på annen av helserådet godkjent måte. Nærings- og nydelsesmidler må holdes adskilt fra andre varer og gjenstander slik at de ikke forurenses eller får usmak.

Vekt- og måleredskaper som benyttes ved handel med matvarer, skal være rene. Mål og kar hvis glasur eller forfetting ikke er hel skal kasseres eller istandsettes. Det er selgeren forbudt å pakke inn matvarer i aviser eller urent papir. Kundene må ikke berøre matvarene. Det er forbudt å sitte på disken.

Bord eller disk hvorover selges matvarer skal være belagt med plate av slepet eller polert sten eller annet ugjennemtrengelig stoff. Finner helserådet det nødvendig kan det påby spytebakker, likeså fastsette hvad form og størrelse de skal ha. De skal i bunnen være dekket med våt sagmugg, torvstrø eller lignende. De skal daglig rengjøres.

All melkehandel må skje fra egne butikker eller rum hvor den største renslighet må iakttas, og hvorfra der ikke må selges varer som kan gi melken usmak. I butikker hvor matvarer forhandles skal der være vaskestell med tilbehør, og betjeningen pålegges jevnlig å vaske sine hender.

Betjeningen skal være iført rene klær.

I hver butikk innen herredet skal der være opslått et særavtrykk av denne paragraf.

Bakerier.

§ 17. Bakeribedriften uvedkommende gjenstander som kan gi anledning til støv eller stank eller hindre en effektiv rengjøring, må ikke finnes i bakeri eller rum som står i åpen forbindelse med dette. Bakeri og rum hvor bakverk opbevares skal holdes ordentlig rent. Tak og vegger skal vaskes minst 4 ganger årlig, vinduer og dører hver 14de dag. Under rengjøringen må brødvarer ikke opbevares i bakeriet. Aske og annet avfall fjernes hver dag. Bakertrau og bakebord, surkasser og andre til bakningen benyttede gjenstander som hyller, plater, fjeler m. m. må holdes omhyggelig rene. Smør, melk og andre stoffer som benyttes til fremstilling av bakverk, skal opbevares i rene tildekkede kar. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk skal tillages for dagens behov. Strykevisker må rengjøres hver dag i kokende vann. Melsekker må renses og børstes omhyggelig for smuss og støv før de bringes inn i bakeriet. I bakerier og rum som står i åpen forbindelse med disse, er bruk av tobakk i enhver form forbudt, og piper og tobakk må ikke henlegges på så-

8 desbr. danne steder at mel, deig eller brødvarer kan forurenses. Hvert bakeri skal være tilstrekkelig forsynt med vaskevann, vaskefat, såpe og rene håndklær. Bakerne skal under sitt arbeide være iført egen drakt som ikke må benyttes utenfor bakeriet, og som skal skiftes minst hver uke. Bakerne må rense sine negler og grundig såpevaske sine hender og underarmer før arbeidet begynner. Likeså vaske hender etter bruk av klosettet, og når de har tatt i ting som ikke har vært rene. Det er forbudt personer som lider av utslett eller sår på hender eller armer å arbeide i bakerier. Alle brødvarer skal behandles med den største renslighet

Hoteller og losjihus.

§ 18. Hver dag skal værelsene utluftes grundig, gulvene vaskes og støv tørres av møblene med fuktig klut. Hver dag skal senger som benyttes bli opredt og stå opslått 3 timer til utluftning. Dynen og puter skal daglig bli opristet. Utenpå overbredslet skal der være et varetrekk som kan vaskes. Dette gjelder alle nye hoteller og losjihus. I gamle sådanne skal bestemmelsen gjennomføres etter hvert etter helserådets nærmere avgjørelse. Underlaget skal dekkes med laken. For hver ny losjerende skal der skiftes rent varetrekk, laken og putevar, og for samme losjerende skal der skiftes rent minst en gang ukentlig. Tilsølte sengklær, varetrekk, laken eller putevar skal straks ombyttes med rene. Sengene skal vaskes, og sengklærne (madrasser, puter og ulltepper) vaskes eller renses og luftes godt i solen, minst 4 ganger årlig.

På hvert værelse skal finnes vannkaraffel og et glass for hver losjerende, vaskevannsfat og såpe samt minst 1 håndklær for hver person. Håndklær skiftes for hver ny losjerende. Spyting på gulvet er forbudt. Trekk på møblene skal være av et stoff som er lett å desinfisere og lett å holde rent. Kommer verten til kunnskap om at han har eller har hatt personer lidende av smittsom sykdom i losji, eller personer mistenkt for å lide av sådan sykdom, har han øieblikkelig å melde det til helserådets ordfører, og etterkomme de pålegg som denne gir ham.

Privetet skal hver dag ettersees og vaskes.

Kafeer og bevertningssteder.

§ 19. Kafeer og steder hvor mat og drikke serveres mot betaling, står under helserådets kontroll. De rum hvor der serveres må holdes rene og godt ventilerte. Gulvet vaskes hver dag, ganger og trapper minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt å spytte på gulvet. Tørr feining er forbudt. Hovedrengjøring av lokaler og møbler skal foregå hvert fjerdingår.

Kopper, glass og andre spiseredskaper skal for hver gang de har vært brukt vaskes omhyggelig i varmt rent såpe- eller sodavann, og skylles i kokende rent vann. Helse-rådet kan påby kokning av alle spiseredskaper.

Bord og stoler skal holdes rene.

Hvis ikke tilstrekkelig renslighet overholdes, kan helse-rådet forby videre servering.

Kopper eller glass med skår eller sprekker skal ikke brukes.

Det er forbudt å ha felles drikkekar ved vannbeholdere i lokalene, og de her brukte enkeltkar skal rengjøres som ovenfor angitt hver gang de er brukt.

Betjeningen skal være iført ren og ordentlig drakt. Matvarer må ikke håndteres med urene hender. Der skal alltid finnes rent vaskevann, såpe og håndklær for betjeningen, og verten må påse at dette benyttes efter behov. Personer med smittsom, stinkende eller væskende sykdom, må ikke tillates å tilberede eller servere mat eller drikke for gjestene.

Klæsvask skal ikke foregå i kafeers og bevertningssteder kjøkken.

Opbevaringssteder for matvarer skal være tørre og må kunne utlufte til fri luft. De skal til enhver tid være grundig rene.

Forskriftene i denne paragraf gjelder også for forsamlingslokaler hvor der foregår servering.

Offentlige boksamlinger.

§ 20. Bøker må ikke utlånes til personer lidende av akutt smittsom sykdom, eller til personer som hører til husstand hvor der er sådan sykdom. Hvis en person som har til låns bøker fra offentlig boksamlinger blir angrepet av smittsom sykdom eller sådan bryter ut innen den husstand han tilhører, skal bøkene desinfiseres før de utlånes til andre.

Alle bøker i offentlig boksamling skal en gang årlig efterses av den som forestår boksamlingen, sammen med nærmestboende medlem av helserådet. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

Tuberkulose og andre smittsomme sykdommer.

§ 21. Når en tuberkuløs forandrer bopel skal anmeldelse herom skje til helserådets ordfører. Anmeldelsesplikten påhviler så vel den syke selv som den husvert hvorfra og den husvert hvortil vedkommende flytter. For tjenestefolk påhviler anmeldelsesplikten vedkommende husbond.

8 desbr.

§ 22. Personer fra fremmede kommuner må ikke mottas til forpleining mot godtgjørelse uten at de har lægeattest for at de ikke lider av akutt smittsom sykdom eller syfilis i smittsom form. Såfremt de lider av sådan sykdom, må forholdet først godkjennes av helserådets ordfører. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.

§ 23.

- a. Ved opptreden av sykdomstilfelle som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal den husbond eller husfar, som har å gjøre anmeldelse herom i henhold til § 14 i lov av 16 mai 1860 (sundhetsloven), tillike straks dra omsorg for betryggende avsondring, så vidt omstendighetene tillater.
- b. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre gjenstander som de benytter, eller som den syke har benyttet i de nærmeste dager før sykdommens utbrudd. Fødevarer må ikke opbevares i rum hvor den syke opholder sig.
- c. Inntil læge kommer til stede og har meddelt nærmere forskrifter, må samkvem mellom det sted hvor sykdommen er optrådt og andre steder innskrenkes til det minst mulige. Navnlig må personer som hører til samme husstand som den syke, ikke uten nødvendighet delta i møter eller sammenkomster. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig hvor den syke ligger.
- d. Sammenkomster i selskapelig eller annet øiemed, som ikke er uopsettelige eller absolutt nødvendige, må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårds plass.
- e. Når læge er kommet til stede, skal han foreløbig treffe de anordninger og forføyninger med hensyn til avsondring av den syke, hans husfeller og omgivelser, og med hensyn til rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander, som sykdommen krever, og omstendighetene tillater, og med hensyn til andre sanitære forhold når dette finnes påkrevet. Det må overlates til lægens skjønn efter omstendighetene å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i hvert fall nøie efterkommes og er gjeldende inntil de tilbakekalles av lægen selv, eller opheves av helserådet eller dets ordfører.
- f. Forsåvidt der leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted hvor sykdommen er optrådt, må dette opføre inntil tillatelse er meddelt av helserådets ordfører.
- g. Barn fra den husstand hvor sykdommen er optrådt, må ikke søke skole før tillatelse er meddelt av helserådets ordfører. Forsåvidt sykdommen optrer i lærerens hus-

stand, og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må 8 desbr. denne lukkes inntil helserådets ordfører har avgitt nærmere bestemmelse.

- h. Så snart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i anledning av samme trufne forføininger er innløpet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføininger som efter tilfellets beskaffenhet er fornødne.

§ 24. Lider skolebarn av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom, skal de sendes hjem av læreren, som må gi deres foreldre eller foresatte beskjed om at barnet ikke kan komme på skolen igjen før det er rent og smittefritt.

Overholdelse av helseforskriftene.

§ 25. Undlater noen innen den av helserådet fastsatte frist å treffe de forføininger som i henhold til helseforskriftene eller de av helserådet i hvert tilfelle lovlig fattede beslutninger påhviler ham, kan helserådet la forføiningene utføre på rette vedkommendes bekostning.

Hvor der er tvil om hvem der i tilfelle skal etterkomme et påbud, har helserådet å holde sig til eieren.

Under særegne forhold kan helserådet innrømme avvikelser fra helseforskriftene.

Ordføreren kan alltid treffe avgjørelser på helserådets vegne hvor en hurtig beslutning kreves, og der ikke er tid til å avvente avholdelse av helserådsmøte. Saken forelegges derefter snarest mulig for helserådet. Der skal alltid forefinnes et tilstrekkelig antall trykte eksemplarer av disse forskrifter til utdeling. Disse så vel som de i forskriftene påbudte opslag anskaffes for herredskassens regning.

§ 26. Overtredelse av helseforskriftene eller av de med hjemmel av samme gitte forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lov

§ 27. Disse forskrifter trer i kraft 3 måneder efter at de er stadfestet.

Kongelig resolusjon.

8 desbr.

§ 1 g i forskrifter om innførsel, omsetning, sending, gjennomførsel, utførsel og tilvirkning av opium m. v., fastsatt ved plakat av 30 desember 1930, endres til å lyde således:

«ethvert derivat av morfin, kokain og deres salter og ethvert annet alkaloid av opium og dets salter. Det departement som det civile medisinalvesen hører under, kan, når det finner det ubetenkelig, undta enkelte eller flere av disse stoffer fra lovens bestemmelser».

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard